

Enheten för vatten
Ann-Louise Haglund
Direkt 010-2250284
ann-louise.haglund@lansstyrelsen.se

Yttrande över Kommissionens förslag till revidering av ramdirektivet för vatten 2000/60/EC, prioämnesdirektivet 2008/105/EC och grundvattendirektivet 2006/118/EC

Länsstyrelsens synpunkter gällande rapportering till EU

Länsstyrelsen anser att det utifrån nuvarande förutsättningar inte kan anses resurseffektivt att rapportera data och statusklassning årligen till EU. En sådan rapportering kräver en automatiserad, digital rapportering och ett fungerande datavärdskap för miljögifter, vilket inte är på plats i Sverige idag. Resursbrist medför stora svårigheter hos datavärdarna att både ta emot och tillgängliggöra data i den takt som behövs i dagsläget.

Vidare krävs skärpta och tydliga lagkrav på verksamhetsutövare om rapportering av utsläpp av prioriterade ämnen och särskilda förorenade ämnen till omgivningen. I dagsläget finns tröskelvärden som begränsar rapportering av dessa ämnen.

Konsekvenser av förändringen: Då det är länsstyrelserna som manuellt importerar miljögiftsdata till datavärd och statusklassningarna i rapporteringsverktyget VISS innebär denna förändring en kraftigt ökad arbetsbelastning.

Länsstyrelsens synpunkter gällande förändringar gällande prioriterade ämnen

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att listan över prioriterade ämnen definieras i en bilaga till prioämnesdirektivet, då det möjliggör en förenklad översyn av listan. Det är centralt med ett snabbt agerande då nya farliga kemikalier kommer ut på den europeiska marknaden.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att de särskilda förorenade ämnena blir EU-gemensamma under förutsättning att medlemsstaterna kan fastställa

nationella tillåtna högsta halter för de föroreningar som utgör en risk lokalt eller regionalt.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att särskilda förorenade ämnena tas bort från ekologisk status och i stället inkluderas i definitionen av kemisk status.

Länsstyrelsen anser att för att förbjuda utsläpp av prioriterade farliga ämnen behöver ändringarna i prioämnesdirektivet kompletteras med förändringar av IED-direktivet med krav på BAT eller andra utsläppsminskande åtgärder.

Nästan hälften av de prioriterade ämnena är identifierade som prioriterade farliga ämnen (32 av 70). Att ett ämne är prioriterat farligt ämne innebär att utsläpp och spill ska upphöra eller stegvis elimineras, men eftersom dessa ämnen ändå har gränsvärden i vattenmiljön blir utpekandet ineffektivt då utsläpp av dessa ämnen ändå är tillåtligt.

Länsstyrelsen efterfrågar gränsvärden i de matriser som är mest lämpade för övervakning.

Flertalet av de prioriterade ämnena (20 st) som har ackumulerade egenskaper riskerar att ackumuleras i matriserna biota och/eller sediment. Enligt förslaget saknas gränsvärden i dessa matriser.

Alternativt ser vi ett behov av att Havs- och vattenmyndigheten tar fram nationella gränsvärden/klassgränser för dessa matriser.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att effektbaserade metoder för östrogenlikna ämnen anges. Många olika ämnen kan ha hormonstörande effekter i vattenmiljön, och med effektbaserade metoder kan den samlade effekten av flera olika ämnen mätas. Länsstyrelsen ser behov av att fler effektbaserade EQSer för fler ämnesgrupper, ex. PAHer eller dioxiner, inkluderas i prioämnesdirektivet.

Enligt förslaget ska gränsvärdet för matrisen fiskmuskel ändras från kvicksilver till metyl-kvicksilver.

Konsekvenser av förändringen: Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det finns långa tidsserier på mätningar av kvicksilver i fiskmuskel. En övergång till att mäta metyl-kvicksilver gör det svårare att använda hittills insamlade data i trendstudier/trendövervakning.

Länsstyrelsen anser att förändringen av gränsvärde för PFOS till att hantera summan av ett större antal PFAS är bra.

Att gå från att bedöma enskilda ämnen till många ämnen i en ämnesgrupp med liknande miljö- och hälsofarliga egenskaper ger en kraftfullare lagstiftning och möjliggör ett mer proaktivt åtgärdsarbete för utsläppsminskningar.

Konsekvenser av förändringen: Förändringen kräver dock en förändring av pågående miljöövervakning av PFOS/PFAS så att samtliga 26 PFAS inkluderas i de kemiska analyserna för resp. matris. Det behövs även en omräkningsfaktor för gamla PFOS-data till gällande PFAS26-gränsvärde eller tillåtlighet att använda gamla data med tillhörande gränsvärden för bedömningar (statusklassning och trendanalyser).

Helena Höj

Landsbövård i Dalarnas län

Ann-Louise Haglund

Enbetschef